

## 1. УВОД

Психички развој детета зависи од одређених законитости развоја човека уопште, развоја ЦНС-а као и физичког и биолошког развоја. На њега утичу многи чиниоци породичног, социјално-економског и културног миљеа.

Предшколске установе, својим начином рада, садржајем и организацијом утичу на очување здравља и општи физички развој детета. То је друштвено-васпитни систем, који пре свега заједничким напором породице и друштва обезбеђује здрав психофизички развој младе личности и стицање позитивних хигијенских и радних навика. Дете у предшколској установи открива свет око себе, повезаност са околином, кроз игру стиче своја прва сазнања, развија своју личност и моћ перцепције. Боравећи са децом истог узраста, дете продубљује односе првих споразумевања, доживљава прве радости, савлађује нове покрете и развија своју креативност. У новој средини налази свој први социјални простор, развија се и проверава своја нова запажања и осећања.

У предшколској средини треба пуно пажње посветити расту и развоју детета. Раст и развој детета чине једну целину, коју треба познавати и пратити. Нега и здравствена заштита детета у периоду када је биолошки развој најбржи су од огромног значаја за његов целокупни развој. Свако учовање одступања у расту и развоју је итекако важно, јер су то и први знаци који указују на могуће поремећаје.

Васпитање мале деце није по „пореклу педагошка већ историјско-друштвена појава“. Васпитање је и медицинска, социолошка и психолошка појава. Тај облик васпитања настао је због друштвених процеса. На њега је пре свега утицао развој индустрије. Жене су се све више запошљавале, а бригу о деци и васпитању су преузимале наменски отворене и организоване установе.

Предмет интересовања родитеља је адаптација детета на нову средину. Значај породице као друштвене институције у којој се развијају и одвијају сви најважнији односи је посебно важан и стално присутан у нашем друштву. Васпитање детета може да се одвија само у комбинованом садејству породице и васпитних установа, а самим тим и у њиховом међусобном утицају на формирање адекватне личности детета.

Значај предшколског васпитања и образовања, као и услуге које пружа та установа је изузетан, а нарочито у овим тешким тренуцима када животни и економски стандард породице рапидно пада. Задатак предшколске установе је да сва деца која бораве у вртићу живе под истим условима у погледу средине, исхране и надзора здравља, јер развој и унапређење непосредне дечје заштите је основна друштвена брига. Остваривањем друштвене бригае о деци, развијају се и нови облици заштите и васпитање деце, уз ангажовање не само стручњака, који се баве тим развојем, него и родитеља. Друштвени интерес као и значај развоја овог облика дечје заштите обавезује све друштвене субјекте у изналажењу што повољнијих услова за здрав раст и нормалан развој малог детета.

## 2. ИСТОРИЈАТ РАЗВОЈА И ОРГАНИЗАЦИЈА ДЕЧИЈИХ ВРТИЋА У БЕОГРАДУ

Двадесетих година прошлог века, развиле су се три врсте дечијих обданишта

- колевке или обданишта за одојчад и децу од 2 или 3 године
- обданишта за децу од 2 до 6 година
- дечија склоништа у којима су боравила школска деца и имала исхрану у истим.

Дечији вртић се у данашње доба сматра, уз породицу детета, за најважније место за правилно васпитање, усвајање навика и формирање личности детета од његове прве године, па до његовог поласка у школу, односно до његове седме године.

Основне делатности дечијег вртића су васпитање и образовање, исхрана, нега и превентивна здравствена заштита.

Наведене делатности свака прешколска установа у Београду остварује самостално и у сарадњи са установама из области васпитања и образовања, здравства, културе, социјалне заштите, као и другим установама и организацијама, затим, родитељима деце, њиховим асоцијацијама, политичким, верским и другим удружењима, односно, свима осталима који се на посредан или непосредан начин брину о деци.

Поред васпитно-образовне, предшколске установе имају и улогу стицања хигијенских навика, режима исхране и социјализације детета.

У Београду постоји 17 предшколских установа, распоређених по општинама града Београда. Њихов оснивач и финансијер је Град Београд. У свом раду предшколске установе су директно одговорне оснивачу, тј. Секретаријату за образовање и дечију заштиту.

На територији свих Београдских општина постоји нешто више од 4 објекта укупне површине од 238.750 m<sup>2</sup> што је у односу на 2011 годину 9 објекта више.

Предшколске установе у јаслама и вртићима обезбеђују чување, негу и исхрану деце остварујући при том васпитно - образовну, превентивно - здравствену и социјалну функцију.

Радно време предшколских установа је 12 сати дневно, пет дана у недељи, осим неколико објеката у граду који имају продужено радно време до 21<sup>h</sup>

Објекти намењени за смештај деце су наменски грађени или адаптирани простори за обављање ове делатности.